

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ФАКУЛЬТЕТ № 1

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Галузь знань 262 Правоохоронна діяльність
Спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»
Освітній рівень третій (освітньо-науковий) рівень
Освітньо-наукова програма Правоохоронна діяльність
Ступінь вищої освіти: доктор філософії
Шифр за ОНП: ОК 4

Мова навчання: українська

Розробник:
Галина МУХІНА доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
к. пед. наук, доцентка

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри соціально-гуманітарних дисциплін факультету №1 ДонДУВС
Протокол № 1 від 17 серпня 2024 року.

Завідувач кафедри

Анжела ГЕЛЬБАК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми
«Правоохоронна діяльність»

Гарант ОНП

Тетяна ПОНОМАРЬОВА

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача

1. ВСТУП

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Рік підготовки:	1-й
Семестр:	2-й
Кількість кредитів ЄКТС / годин	3 / 90
Модулів:	1
Змістових модулів:	1
Лекції:	4 години
Семінарські:	6 годин
Практичні:	-
Самостійна робота:	80 годин
Індивідуальні завдання (курсова робота):	не передбачено
Підсумковий семестровий контроль:	залік
Співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи	-

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців, здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми правоохоронної діяльності, використовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Завдання: формування здатності продукувати нові ідеї (креативність), обґрунтовувати та відстоювати їх; формування здатності до пошуку, систематизації, критичного аналізу, оцінки та синтезу інформації з різних джерел, зокрема, з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; формування здатності організовувати та проводити навчальні заняття у закладі вищої освіти з використанням новітніх педагогічних методів та прийомів; формування здатності до саморозвитку та самовдосконалення.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни Пререквізити навчальної дисципліни: філософія науки, академічне мовлення та академічна доброчесність.

Постреквізити навчальної дисципліни: педагогічна практика.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

	ПРН 6	ПРН 7
Розуміти загальні принципи та методи науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері правоохоронної діяльності та у викладацькій практиці	+	
Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері правоохоронної діяльності на різних рівнях вищої освіти, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.		+

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	заочна форма				
	у тому числі				
	усього	лекції	семінар.	практичні	сам. раб
1	2	3	4	5	6

Тема 1. Предмет, завдання і основні поняття та проблеми методики викладання	10	-	-	-	10
Тема 2. Удосконалення змісту навчальних дисциплін в контексті методики їх викладання	10	2	-	-	8
Тема 3. Методика підготовки та проведення лекційних занять	10	-	-	-	10
Тема 4. Методика підготовки та проведення семінарських та практичних занять	12	-	2	-	10
Тема 5. Психологічна характеристика особистості юнацького віку	12	2	-	-	10
Тема 6. Методика розв'язання педагогічних ситуацій на навчальних заняттях	12	-	2	-	10
Тема 7. Комунікативне забезпечення навчально-виховного процесу у вищій школі	12	-	-	-	12
Тема 8. Професійна майстерність викладача закладу вищої освіти	12	-	2	-	10
Усього годин	90	4	6	-	80

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Предмет, завдання і основні поняття та проблеми методики викладання. Предмет навчальної дисципліни «Методика викладання навчальних дисциплін». Завдання методики викладання у вищій школі. Джерела методики викладання навчальних дисциплін. Основні завдання та функції та основні категорії методики викладання у вищій школі.

Тема 2. Удосконалення змісту навчальних дисциплін в контексті методики їх викладання. Компоненти змісту освіти в контексті методики їх викладання. Дидактичні вимоги до формування змісту навчальних дисциплін. Критерії відбору змісту навчальних занять. Шляхи удосконалення змісту освіти.

Тема 3. Методика підготовки та проведення лекційних занять. Лекція як організаційна форма навчання у закладів вищої освіти, її види та функції. Дидактичні цілі та функції лекційних занять. Підготовка викладача до лекції. Активізація уваги студентів на лекції. Ораторські вміння, що допомагають викладачу забезпечити ефективність лекції.

Тема 4. Методика підготовки та проведення семінарських та практичних занять. Дидактичні цілі та функції семінарських та практичних занять. Проблемні запитання як спосіб активізації пізнавальної активності студентів на семінарському та практичному занятті. Організація та методика проведення семінарських та практичних занять зі студентами. Форми та методи організації самостійної роботи студентів.

Тема 5. Психологічна характеристика особистості юнацького віку. Вікові особливості студентської молоді. Характеристика розвитку психічних функцій у студентському віці. Механізми соціалізації особистості в період навчання у закладах вищої освіти. Особливості адаптації молоді у закладі вищої освіти. Форми соціально-педагогічної адаптації студентів: формальна, соціальна, дидактична. Труднощі адаптації першокурсників. Типологія сучасного студентства в психолого-педагогічній літературі.

Тема 6. Методика розв'язання педагогічних ситуацій на навчальних заняттях.

Педагогічна дія, педагогічна ситуація та педагогічна задача. Класифікація педагогічних задач. Структура розв'язання педагогічних задач. Педагогічне мислення як інструмент творчого розв'язання педагогічних задач. Педагогічні уміння викладача як основа технології розв'язання педагогічних задач.

Тема 7. Комунікативне забезпечення навчально-виховного процесу у вищій школі.

Система комунікативних умінь викладача закладі вищої освіти. Різновиди взаємного контакту. Забезпечення взаємного контакту в ситуаціях першого знайомства. Причини виникнення конфліктних ситуацій у педагогічному процесі та шляхи їх розв'язання. Особливості комунікативної поведінки в процесі

спілкування.

Тема 8. Професійна майстерність викладача закладу вищої освіти.
Складові авторитету викладача закладу вищої освіти. Педагогічні здібності та їх роль у забезпеченні успішності навчально-виховної діяльності викладача закладу вищої освіти. Інші важливі складові педагогічної майстерності викладача. Конкурс педагогічної майстерності як засіб професійного становлення педагога.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Методи навчання

Під час проведення навчальних занять можуть застосовуватися такі методи:

– **методи, спрямовані на організацію та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:**

- словесні: пояснення; бесіда; дискусія.
- практичні: дослідження (пошукові завдання і проекти, що передбачають індивідуалізацію навчання, розширення обсягу знань здобувачів та здобувачок вищої освіти тощо).

– **методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:**

- метод пізнавальних ігор; метод створення ситуації інтересу в процесі викладання навчального матеріалу; метод звернення до життєвого досвіду здобувачів та здобувачок вищої освіти.

– **методи стимулювання обов'язку й відповідальності в навчанні:** *метод висування вимог; заохочення; осуд.*

5.2. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань.

для заочної форми навчання

	Поточний контроль		Підсумковий контроль
	Семінарські та практичні заняття	Самостійна робота	Залік/екзамен
	20	40	40
Всього за навчальну дисципліну	100		

Для переведу оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість аудиторних занять за семестр за аудиторну роботу}} * 4 =$$

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському занятті слід врахувати певні рівні знань:

Теоретична відповідь

- оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

- оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

- оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

- оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

Критерії оцінювання заліку на заочній формі навчання

Структура завдання: білети (25 шт.), в кожному – два теоретичні питання і одне практичне завдання (час виконання – 40 хв.) або тестові завдання в системі MOODLE (60 тестів, час виконання 1 година).

50-60 балів – «відмінно» – здобувач вищої освіти повністю виконав завдання та надав вірне розкриття питань.

40-49 балів – «добре» – здобувач вищої освіти виконав завдання та допустив незначні помилки, при розкритті питань, що суттєво не впливають на загальний висновок;

30-39 балів – «задовільно» – здобувач вищої освіти надав ідею розв'язання завдання, але у розрахунках або в висновках існують значні помилки, при розкритті питань, які приводять до викривлення рішення;

0-29 балів – «незадовільно» – здобувач вищої освіти не може виконати завдання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення щодо розкриття питань.

Самостійна робота

Самостійна робота здобувача/здобувачки вищої освіти є важливим засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять і в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Завдання для самостійної роботи виконуються у позааудиторний час, без безпосередньої участі викладача.

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Методика викладання навчальних дисциплін» охоплює всі теми курсу і складається з:

для заочної форми навчання:

- відповідей на теоретичні запитання – 10 балів;
- виконання самостійних практичних завдань – 10 балів;

Завдання, що рекомендовані для самостійної роботи повинні бути виконані в окремому зошиті чи на окремих аркушах (крім презентацій), які зібрані в папку для виконання самостійної роботи, і надані для перевірки на кафедру до проведення модульного контролю (підсумкового контролю), або виконані на сайті дистанційного навчання до проведення модульного контролю (за наявності розробленого дистанційного курсу).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Зараховано	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок.
82–89	Зараховано	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.
75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок.
67–74	Зараховано	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків.
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
35–59	Не зараховано	FX	Кредит не зараховано. ЗВО надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1–34		F	Кредит не зараховано. ЗВО повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля).

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові:

1. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
2. Козлова Г. М. Методика викладання у вищій школі: нав. посіб. Одеса: ОНЕУ. Ротапринт, 2014. 200 с.
3. Короткова Ю. М. Основи педагогічної майстерності й творчості викладача закладу вищої освіти : навч. посіб./ Ю. М. Короткова, О. О. Новікова, Г. В. Мухіна ; за заг. ред. С. С. Вітвицького. Одеса : Олді+, 2023. 162 с.
4. Мухіна Г. В. Педагогіка та психологія вищої школи : навчально-метод. посіб. Київ: ВД «Дакор», 2020. 192 с.
5. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. К. : Центр навчальної літератури, 2017. 232 с.
6. Тараненко Г. Г. Методика викладання у вищому навчальному закладі: навч.-метод. посіб. Мелітополь: ФО-П Однорог Т.В., 2017. 202 с.

Додаткові:

1. Городиська В. Педагогіка та психологія вищої школи : тексти лекцій. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2015. 307 с.
2. Інноваційні педагогічні технології у системі неперервної освіти : монографія / за ред. С. С. Вітвицької. Житомир : «Полісся», 2016. 368 с.
3. Кайдалова Л. Г. Лекція : класифікація та структура : метод. рек. для викладачів, студентів, магістрантів та аспірантів. Х. : НФаУ, 2015. 40 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : Знання, 2015. 486 с.
5. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: навч. посіб. К.: Каравела, 2017. 264 с.
6. Лутаєва Т. В. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : метод. рек. Х. : НФаУ, 2014. 68 с.
7. Мащенко Н. І. Основи педагогіки і психології вищої школи : курс лекцій. 2-е вид., доп. і перероб. Кременчук, 2016. 272 с.
8. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П. Педагогічна психологія: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 168 с.
9. Степанов О. М. Педагогічна психологія: навч. посіб. К.: Академвидав, 2011. 416 с.
10. Педагогічна майстерність: навч. посіб. за ред. І. А. Зязюна. Київ. «Вища школа», 2014.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційно-телекомунікаційна система «MIA: Освіта». URL: <https://osvita.dnuvs.ukr.education/md/course/view.php?id=471>